

Aşk bir obsesyon veya saplantı mıdır?

Sultan Tarlacı tarafından yazıldı.

Salı, 12 Şubat 2013 20:58 -

Herkes bir dereceye kadar aşkın bir obsesif hal olduğunu kabul eder. Sürekli olarak sevilen (maşuk) düşünülür. Bu süre, tutkulu ve sırılıslam âşıklarda uyanık zamanın %85'ini kapsayabilir. Sürekli maşuku görme ve dokunma isteği tekrarlar durur düşüncelerinde. Obsesyonda bilindiği üzere takıntılı, istenmeyen, zorlayıcı döngülü düşünceler olur. Kişi farkındadır, ancak kendilerini bunları düşünmekten alıkoyamamaktadır; bu da sıkıntı duymaya neden olur. Bu sıkıntılı düşünceleri hafifletmek amacıyla, ritüel şeklinde davranışlar olan kompülsiyonlar gelişebilir. Obsesif bozukluklarda serotonin ve yıkım ürünü olan 5-HIAA'nın beyin omurilik sıvısı ve kanda azaldığı gösterilmiştir. Aynı zamanda obsesif bozukluklar serotonerjik sistemi uyaran ilaçlara iyi tedavi yanıtı verirler. Yani serotonerjik sistem ile obsesif bozukluk arasında ikili tutarlı bir ilişki vardır.

Acaba erken dönem tutulu aşkta da obsesyon benzeri bir durum olabilir mi? Bu sorunun yanıtını aramak için sağlıklı 20 kişi, DSM'ye göre yeni obsesif bozukluk tanısı alan (hiç ilaç kullanmamış) 20 kişi ve aşklarının 6. ayında olan sırılıslam aşık 20 kişinin serum trombosit serotonin transporter (PLT-ST) yoğunluğu ölçüldü. Beklendiği gibi, normal kişilere göre obsesif bozukluk olanlarda PLT-ST yoğunluğu oldukça düşük tespit edildi (1328'e karşın 736 fmmol/mg protein). İlginç olarak sırılıslam âşıklarda bu değer obsesiflerden daha da düşük (625 fmmol/mg protein) ölçüldü. Âşıklarda zaman içerisinde PLT-ST düzeyi nasıl değişiyor diye merak eden araştırmacılar, aynı âşıklardan 12.-18. ayında olan ve (tutkulu olmayan) aşkı devam eden 6 aşıkta ölçtükleri değeri normallerden farksız (1241 fmmol/mg protein) buldular. Buradan anlaşılan sırılıslam ve tutkulu aşk döneminde obsesif bozuklukla uyumlu bir PLT-ST değişimi ortaya çıktığıdır. Tutkulu aşk bir çeşit obsesyondur ve serotonin kimyası açısından ömrü 12-18. ay kadardır.